

คู่มือการปฏิบัติงาน

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการพิจารณา รายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

โครงการหรือกิจการที่ไม่ต้อง
เสนอขอรับความเห็นชอบ
จากคณะกรรมการ

www.onep.go.th

คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณาการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

1. บทนำ

การพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในกระบวนการเดียวกัน กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จึงเห็นสมควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 2.1 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีให้กับบุคลากรของกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 2.2 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ
- 2.3 เพื่อเป็นการอธิบายขั้นตอนและวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ และช่วยพัฒนาให้บุคลากรทุกคน สามารถทำงานได้อย่างมืออาชีพ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4 เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายและภารกิจของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. วัตถุประสงค์ของกระบวนการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

3.1 เพื่อใช้เป็นกรอบในการคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบของการดำเนินโครงการพัฒนา ทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรงและผลกระทบทางอ้อม ที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสังคม รวมทั้งพิจารณาถึงข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อจะได้หาทางป้องกันผลกระทบหรือลดผลกระทบด้านลบให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

3.2 เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถฟื้นคืนกลับมาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และคุ้มค่าที่สุด

3.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือกิจการ หรือเพื่อใช้พิจารณาทางเลือกอื่นที่เหมาะสมที่สุดที่จะดำเนินโครงการหรือกิจการ

4. ขอบเขต

คู่มือการปฏิบัติงานนี้ครอบคลุมขั้นตอนการพิจารณา EIA โดยเริ่มตั้งแต่หน่วยงานได้รับรายงานจากผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ทำการตรวจสอบความถูกต้องของรายงาน การเสนอความเห็นเบื้องต้นให้กับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานฯ (คชก.) การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ทั้งนี้ คู่มือนี้ครอบคลุมในกรณีที่โครงการได้รับความเห็นชอบ และผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ได้ยื่นขออนุญาต ต่อหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาตของโครงการ เพื่อดำเนินโครงการ

5. ข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการการพิจารณารายงาน EIA โครงการหรือกิจการของส่วนราชการ หรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

ประเด็นข้อกำหนด	ผู้รับบริการ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ข้อกำหนดและกฎหมาย
	- เจ้าของโครงการ - ผู้จัดทำรายงานฯ - หน่วยงานอนุญาต	- หน่วยงานภาครัฐ - หน่วยงานภาคเอกชน - ภาคประชาชน - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 2. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท และ ขนาดของโครงการหรือกิจการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ วิธีการระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ความต้องการและความคาดหวัง	การพิจารณาโครงการมีความรวดเร็วตามที่กำหนดไว้ และเป็นการพิจารณาที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ เป็นธรรม	เจ้าของโครงการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบ	
จุดควบคุมในกระบวนการ	1. ระยะเวลาในการพิจารณารายงาน 2. ความพึงพอใจของผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต		3. ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ พิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

6. คำจำกัดความ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) เป็นกระบวนการศึกษาและประเมินผลที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้มีการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบดังกล่าว ผลการศึกษาเรียกว่า รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

7. ความรับผิดชอบ

ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน ซึ่งถูกรวบรวมและแสดงไว้ในหัวข้อที่ 8

8. ระเบียบปฏิบัติ (ขั้นตอนการปฏิบัติงาน)

กระบวนการการพิจารณารายงาน EIA ของโครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เน้นที่ ความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลและระยะเวลาในการพิจารณารายงาน EIA รวมทั้ง ความโปร่งใสตลอดทุกขั้นตอนของการพิจารณา โดยรายงาน EIA จะได้รับการพิจารณาในเบื้องต้นจากกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ก่อนที่จะเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานฯ ต่อไป โดยในแต่ละขั้นตอนได้มีการระบุรายละเอียดของงาน ข้อมูลป้อนเข้า ผลผลิต และการกำหนดผู้รับผิดชอบ มีรายละเอียดดังแสดงในรูป

แผนภาพ กระบวนการพิจารณาการพิจารณา EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการและโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจาก
คณะรัฐมนตรี

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (หน่วย)	รายละเอียดงาน	ข้อมูลป้อนเข้า	ผลผลิต	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารอ้างอิง
1	รับรายงาน	15 วัน	รับรายงานจากผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต	รายงาน EIA		ธุรการ กปผ.	รายงาน EIA
2	รายงานถูกต้อง/ ข้อมูลครบถ้วน ตรวจสอบ รายงาน รายงานไม่ถูกต้อง/ ข้อมูลไม่ครบถ้วน		ตรวจสอบรายงาน EIA		ผลการตรวจสอบรายงาน EIA	กลุ่มงานตามประเภท โครงการ/กปผ.	รายงาน EIA
3	แจ้งต่อผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต ให้ทำการแก้ไขรายงาน		แจ้งต่อผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาตให้ทำการแก้ไข รายงานฯ		หนังสือแจ้งผล การตรวจสอบรายงานฯ	กลุ่มงานตามประเภท โครงการ/กปผ.	
4	เสนอความเห็นเบื้องต้น A	15 วัน	เสนอความเห็นเบื้องต้นต่อรายงานฯ ให้กับคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ (คชก.)		วาระการประชุม คชก.	กลุ่มงานตามประเภท โครงการ/กปผ.	วาระการประชุม คชก.

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (หน่วย)	รายละเอียดงาน	ข้อมูลป้อนเข้า	ผลผลิต	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารอ้างอิง
5		45 วัน	คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงาน	- รายงาน EIA - วาระการประชุม	ผลการพิจารณา ของคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ	- คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ - ฝ่ายเลขานุการ ของ คชก. - กลุ่มงานตาม ประเภทโครงการ /กปผ.	- รายงาน EIA - วาระการประชุม
6			แจ้งต่อผู้ดำเนินการหรือผู้ยื่นขออนุญาตให้ทำการแก้ไขรายงาน หรือเสนอข้อมูลเพิ่มเติม	- มติคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการ - รายงานการประชุม	หนังสือแจ้ง ผลการพิจารณารายงานฯ	กลุ่มงานตาม ประเภทโครงการ/ กปผ.	หนังสือแจ้งผล การพิจารณา รายงานฯ
7			เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต		การอนุมัติ / อนุญาต โครงการ	เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจอนุญาต	

ลำดับ ที่	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (หน่วย)	รายละเอียดงาน	ข้อมูลป้อนเข้า	ผลผลิต	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารอ้างอิง
8		30 วัน	คชก. พิจารณารายงานที่ได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล	- รายงาน EIA - วาระการประชุม	ผลการพิจารณา ของคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ	- คณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ - ฝ่ายเลขานุการ ของ คชก.	- รายงาน EIA - วาระการประชุม
9			ส่งผลการพิจารณาให้กับผู้ยื่นขอรับอนุญาตและหน่วยงานผู้อนุญาตว่าโครงการไม่ได้รับความเห็นชอบและจบกระบวนการพิจารณา (กรณีผู้ประกอบการไม่เห็นด้วยสามารถนำคดีเข้าสู่ศาลปกครองภายใน 90 วัน)	- มติคณะกรรมการ ผู้ชำนาญการฯ - รายงานการประชุม	หนังสือแจ้งผล การพิจารณารายงานฯ	กลุ่มงานตาม ประเภทโครงการ/ กปผ.	- หนังสือแจ้งผล การพิจารณา รายงานฯ - รายงานการ ประชุม
10			เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาต		การอนุมัติ/อนุญาต โครงการ	เจ้าหน้าที่ซึ่งมี อำนาจอนุญาต	
11			ส่งผลการพิจารณาให้กับผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาตว่าโครงการได้รับความเห็นชอบ	มติ คชก.	หนังสือแจ้งผลการ พิจารณารายงานฯ	กลุ่มงานตาม ประเภทโครงการ/ กปผ.	- หนังสือแจ้งผล การพิจารณา รายงานฯ

9. ตัวชี้วัดและมาตรฐานงาน

กระบวนการการพิจารณารายงาน EIA โครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี มีมาตรฐาน คือมีระยะเวลาในการพิจารณารายงาน EIA ตามข้อตกลง ผลการพิจารณารายงาน EIA ถูกต้องและเป็นธรรม รวมไปถึงการดำเนินโครงการหรือกิจการเป็นไปตามหลักเกณฑ์และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยแยกเป็นตัวชี้วัดได้ ดังนี้

กระบวนการ	ตัวชี้วัด			
	กระบวนการ	ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
การพิจารณารายงาน EIA โครงการหรือกิจการของส่วนราชการหรือโครงการร่วมกับเอกชน ซึ่งไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี	- ระยะเวลาในการพิจารณารายงาน EIA - ความพึงพอใจของผู้ดำเนินการ/ผู้ขออนุญาต - จำนวนข้อร้องเรียน - ระยะเวลาในการแก้ไขข้อร้องเรียน	- ผลการพิจารณา รายงาน EIA ที่ถูกต้อง เป็นธรรม และมี มาตรการด้าน สิ่งแวดล้อมที่มี ประสิทธิภาพในการ ป้องกันและผลกระทบ ด้านสิ่งแวดล้อม - การแจ้งผลการพิจารณา EIA เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดใน พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกฯ	- มาตรการฯ ใน รายงาน EIA ถูกนำไปใช้ประกอบการ อนุญาตดำเนิน โครงการหรือกิจการ -ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการจัดทำและ พิจารณา EIA มีความ เชื่อมั่นใน กระบวนการพิจารณา รายงาน EIA ของ สผ.	- การดำเนินโครงการหรือกิจการเป็นไปตามหลักเกณฑ์และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม - EIA เป็นเครื่องมือ กลไกหนึ่งที่มี ประสิทธิภาพในการ ส่งเสริมให้เกิดสมดุล ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ร่วมกับการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจของประเทศ

10. เอกสารอ้างอิง

ในการพิจารณารายงาน EIA ของโครงการหรือกิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการ และโครงการหรือกิจการที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี มีเอกสารอ้างอิงเพื่อให้การปฏิบัติงานสมบูรณ์ได้แก่

10.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

10.2 ระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

10.3 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม

10.4 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง เรื่อง กำหนดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม

10.5 ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

10.5 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

10.6 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านสุขภาพ

10.7 ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แนวทางการจัดส่งรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

10.7 แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามประเภทโครงการ

10.8 แนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้าน

11. แบบฟอร์มที่ใช้ (ถ้ามี)

แบบฟอร์มการเสนอรายงานฯ ที่กำหนดไว้ในเอกสารท้ายประกาศ ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

11.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม

11.2 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ของประชาชนอย่างรุนแรง ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และที่แก้ไขเพิ่มเติม

12. เอกสารบันทึก

12.1 สำเนาหนังสือแจ้งมติการพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จัดเก็บโดยกลุ่มงานบริหารทั่วไป มีระยะเวลาการจัดเก็บอย่างน้อย 10 ปี

12.2 สำเนารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมฉบับสมบูรณ์ สำหรับโครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว จัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของ สผ. ชื่อระบบ SMART EIA+ (<https://eia.onep.go.th/>)

กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

www.onep.go.th

118/1 อาคารทีปโก้ ทาวเวอร์ 2 ถนนพระรามที่ 6

แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2265 6615

